Disseny participatiu de la Plaça Narcís Lunes

Passejada exploratòria per la plaça de Narcís Lunes i els seus entorns

Informe de l'activitat i de les conclusions
Febrer 2025

Encàrrec:
Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts

Coordinació:
Àrea de Participació

Redacció:
Estel SCCL
Equal Saree SCCLP

AGENDA 2030

SVH Sant Vicenç dels Horts

AJUNTAMENT Sant Vicenç dels Horts

ÍNDEX

1. Introducció 3
2. Descripció de l'activitat 3
2.1. Desenvolupament de la sessió 3
2.2. Participants 4
2.3. El recorregut 4
3. Resultats 6
4. Avaluació 11
4.1. Avaluació de l'activitat 11
4.2. Avaluació del perfil participant 11
5. Conclusions 12
5.1. Naturalitzar i millorar el confort climàtic 12
5.2. Diversificar usos i garantir la convivència 12
5.3. Millorar accessos, permeabilitat i connectivitat 12
5.4. Reforçar identitat i centralitat 12

1. Introducció

L'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, a través de l'Àrea de Participació, ha impulsat la **Passejada exploratòria per la plaça de Narcís Lunes i els seus entorns** en el marc del procés participatiu **Disseny participatiu de la Plaça Narcís Lunes**.

Aquest procés té com a objectiu incorporar les experiències, necessitats i propostes de les persones que utilitzen i viuen la plaça i el seu entorn, amb la voluntat d'orientar la seva futura transformació cap a un espai més divers, cuidador i sostenible.

La passejada exploratòria s'ha basat en la metodologia participativa feminista de les marxes exploratòries, desenvolupades inicialment al Canadà a finals dels anys vuitanta. Aquesta metodologia proposa un recorregut col·lectiu a peu per observar l'espai públic des de la quotidianitat, identificar aquells elements que generen benestar o malestar i analitzar-ne les causes, tant físiques (configuració, materials, accessos, il·luminació) com socials (usos, dinàmiques, relacions).

Aquesta eina permet reconèixer el veïnat com a expert del seu entorn, reforçar els vincles comunitaris i generar un document de resultats que recull les percepcions, necessitats i propostes expressades durant la passejada.

2. Descripció de l'activitat

La **Passejada exploratòria per la plaça de Narcís Lunes i els seus entorns** s'ha realitzat el dissabte 7 de febrer de 2026, d'11:00 a 13:00, amb una durada total de 2 hores. El punt de trobada ha estat la mateixa plaça de Narcís Lunes, des d'on s'ha iniciat i finalitzat l'activitat.

La sessió s'ha concebut com un **espai d'observació compartida, reflexió col·lectiva i formulació de propostes de millora**. Els objectius principals de l'activitat han estat: Observar la plaça Narcís Lunes i la seva relació amb l'entorn immediat; Reflexionar sobre com s'utilitza i com es percep l'espai; Identificar aquells elements que funcionen adequadament i aquells que caldria millorar; Imaginar col·lectivament possibles escenaris futurs per a la plaça.

L'activitat ha incorporat eines de suport com quaderns d'exploració amb plànol amb espais per a observacions i preguntes de perfil anònim, així com enregistrament d'àudio per facilitar el posterior buidatge d'aportacions.

Els continguts abordats durant el recorregut s'han estructurat a partir del paràmetres de l'urbanisme amb perspectiva de gènere i interseccional, revisats i ajustats per aquest àmbit d'estudi. Concretament, els àmbits de treball han estat: **Vitalitat i diversitat; Seguretat i percepció d'inseguretat; Mobilitat i accessibilitat; Confort i cures; Identitat i relació amb l'entorn.**

2.1. Desenvolupament de la sessió

11:00 - 11:10 Benvinguda i acollida

A l'arribada de les persones participants al punt de trobada, la Cap de Participació, Civisme i Convivència de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, Yolanda Martin, juntament amb l'equip de dinamització d'Ester i Equal Saree, van registrar

l'assistència, van registrar l'assistència, van fer entrega del material necessari per a la realització de la passejada, van donar la benvinguda i van presentar breument l'activitat.

11:10 - 11:20 Presentació de l'activitat i del marc del procés participatiu

Seguidament, es va explicar el marc general del procés participatiu i els seus objectius. L'equip de dinamització va exposar la metodologia i el desenvolupament de la passejada exploratòria. Es va precisar que l'activitat orientaria la reflexió entorn de diferents dimensions clau: vitalitat i diversitat, confort i cures, autonomia i seguretat, connectivitat i mobilitat, representació i identitat, i relació amb l'entorn.

11:20 - 12:40 Desenvolupament de la passejada exploratòria

A causa del nombre de participants, es va constituir un únic grup, que va seguir l'itinerari vermell previst. A continuació, es va iniciar el recorregut. A cada parada, l'equip de dinamització va plantejar preguntes obertes amb l'objectiu de fomentar la reflexió sobre l'ús, la percepció i el potencial de transformació de la plaça i els seus accessos, des d'una mirada quotidiana i inclusiva.

12:40 - 13:00 Posada en comú i tancament

Finalment, a l'última parada es va realitzar una posada en comú de les principals observacions, prioritats de millora i visions de futur per a la plaça. Posteriorment, es van recollir els quaderns d'exploració -que incloïen un breu qüestionari d'avaluació-, es va explicar el calendari de les properes activitats del procés participatiu i es va agrair la participació de totes les persones assistents.

2.2. Participants

La passejada exploratòria ha comptat amb la participació d'1 veïna i 1 veí, membres de l'Associació veïnal "El Trèvol" i de CFA Garrosa, entitats vinculades amb la plaça Narcís Lunes.

També s'ha comptat amb l'acompanyament d'alguns membres de l'Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts, així com l'equip tècnic encarregat de la dinamització del procés participatiu, format per professionals de les cooperatives Estel i Equal Saree.

- **Veïnat:**. Maria Jose M., Joan L.
- **Ajuntament de Sant Vicenç dels Horts:** Paqui Capellades (Regidora de Participació, Civisme i Convivència), David Ruiz (Regidor de Medi ambient), Yolanda Martin (Cap de Participació, Civisme i Convivència), Maite Ruf i Almirall (Cap de l'Àrea de Serveis al Territori), Marisé Mancebo (Tècnica comunitària de Sant Vicenç en Xarxa).
- **Equip de dinamització:** Konstantina Chrysostomou i Trilce Fortuna.

2.3. El recorregut

El recorregut de la passejada exploratòria es va definir prèviament a partir dels punts considerats clau per analitzar la plaça de Narcís Lunes i la seva relació amb l'entorn immediat. Les parades inicialment previstes permetien abordar tant l'espai central de

la plaça com els seus accessos i les connexions amb equipaments i espais verds propers.

A causa del nombre de participants, es va constituir un únic grup, que va seguir l'itinerari vermell previst, en direcció al parc del Pi Gros.

El recorregut es va iniciar amb quatre parades planificades (1, 2, 3 i 8). No obstant això, durant el desenvolupament de la passejada es va considerar oportú ampliar l'itinerari per incorporar altres punts rellevants que van sorgir a partir de les observacions del grup (4, 5, 6 i 7).

Finalment, els espais analitzats van ser els següents:

1. **Plaça de Narcís Lunes.**
2. **Carrer d'Antoni Mampel amb Travessera de Barcelona.**
3. **Travessera de Barcelona amb carrer de la Indústria.**
4. Carrer de la Indústria amb carrer de Mossèn Jacint Verdaguer.
5. Passatge del Comerç amb carrer del Comerç.
6. Escales passatge del Comerç amb parc del Mamut Venux.
7. Entrada del Centre Cívic Virginia Amposta.
8. **Carrer d'Antoni Mampel amb carrer de Mossèn Jacint Verdaguer.**

Aquesta ampliació del recorregut va permetre aprofundir en la relació de la plaça amb el seu entorn i analitzar amb més detall accessos i connexions que en condicionen l'ús quotidià. Alhora, va facilitar imaginar noves possibilitats de connexió i millora, ampliant la mirada cap a futurs escenaris de transformació.

F1. Plànol del recorregut realitzat.

3. Resultats

A continuació s'exposen els resultats de la passejada exploratòria. La informació recollida a cada parada s'organitza segons els paràmetres de l'urbanisme amb perspectiva de gènere i interseccional.

1. Plaça Narcís Lunes

- En relació amb **la vitalitat i la diversitat**, s'observa que actualment la plaça s'utilitza principalment per jugar a futbol i bàsquet, així com per a la celebració d'actes i festes municipals, fet afavorit pel seu paviment de ciment i la seva amplitud. Alhora, es percep que en molts moments funciona més com a espai de pas que no pas com a lloc d'estada quotidiana.

  Es valora positivament que sigui un espai ampli i cèntric, però es manifesta la voluntat que evolucioni cap a un parc més amable i adaptat a diferents edats.

- En relació amb **el confort i les cures**, s'assenyala que a l'estiu la plaça esdevé poc utilitzable a causa de la calor, fet que evidencia la manca d'ombra. Es proposa transformar-la en un parc més amable per a totes les edats, amb una naturalització clara de l'espai: més superfície verda, més paviments i materials tous, més ombra durant tot l'any i una major varietat d'arbres i flors. També se suggereix incorporar un petit llac com a element singular que reforci el caràcter del lloc.

  Pel que fa als espais i elements de joc i esportius, es proposa millorar la zona infantil ampliant les àrees d'ombra i incorporant materials més confortables, com gespa o sorra. Es destaca la necessitat de millorar el manteniment de la taula de ping-pong, actualment en mal estat, i es planteja situar la pista de bàsquet en una zona més delimitada per reduir molèsties derivades del joc amb pilota i afavorir una millor convivència d'usos.

- En relació amb **la mobilitat i l'accessibilitat,** es proposa estudiar la viabilitat d'un aparcament subterrani per donar resposta a la demanda d'estacionament al centre.

2. Carrer d'Antoni Mampel amb Travessera de Barcelona

- En relació amb **la mobilitat i l'accessibilitat**, respecte a la connexió amb el parc del Pi Gros, s'observa que, malgrat la proximitat física, la continuïtat no és clara ni especialment còmoda. Es proposa ampliar voreres i millorar la qualitat dels itineraris per facilitar els desplaçaments a peu, especialment amb criatures o persones amb mobilitat reduïda.

- En relació amb **el confort i les cures**, es proposa incrementar l'arbrat al llarg del recorregut per generar ombra i millorar el confort climàtic, reforçant la continuïtat verda entre la plaça i el parc.

- En relació amb **la identitat i la relació amb l'entorn**, Es planteja reforçar la relació visual i funcional entre la plaça i el parc del Pi Gros, de manera que la connexió sigui més llegible i es percebi com un sistema d'espais públics connectats.

3. Travessera de Barcelona amb carrer de la Indústria

- En relació amb **la seguretat i la percepció d'inseguretat**, el túnel sota les vies genera sensació d'inseguretat, especialment a la nit, a causa de la manca de il·luminació, de visibilitat i de manteniment.

- En relació amb **la mobilitat i l'accessibilitat**, es recullen opinions divergents sobre aquest pas: per a algunes persones és un punt que s'evita per la percepció d'inseguretat, mentre que d'altres el fan servir habitualment perquè és l'accés més directe per arribar a la plaça Narcís Lunes. Aquest fet posa de manifest la importància estratègica del túnel com a connexió quotidiana, i com la percepció condiciona qui l'utilitza i en quines condicions.

  En aquest sentit, es proposa estudiar alternatives i millores que incrementin la permeabilitat i la qualitat del pas, com ara l'obertura o enderroc del mur que separa el carrer de la Indústria dels jardins de l'Edifici Estrella, per generar un accés més obert, visible i integrat amb l'entorn.

- En relació **amb la vitalitat i la diversitat**, s'observa que alguns espais de joc propers (Travessera de Barcelona), tot i disposar d'elements infantils com ara tobogans, són utilitzats principalment per adolescents, fet que pot condicionar la percepció d'adequació de l'espai per part d'altres perfils.

F2. Observació de la possible continuïtat de l'avinguda del Ferrocarril.

4. Carrer de la Indústria amb carrer de Mossèn Jacint Verdaguer

- En relació amb **la mobilitat i l'accessibilitat**, es proposa convertir el carrer de Mossèn Jacint Verdaguer en zona de vianants i aprofitar-ho per plantar més arbres. Alhora, es destaca la necessitat de mantenir places d'aparcament al centre per facilitar l'accés a l'eix comercial a persones grans o amb mobilitat reduïda, i es torna a proposar l'opció d'un aparcament subterrani a la plaça Narcís Lunes.

  També se suggereix una solució mixta: mantenir una banda amb aparcament (zona blava) i l'altra banda amb una vorera més ampla i arbrada per generar ombra.

- En relació amb **la vitalitat i diversitat**, s'observa que prohibir la circulació de cotxes podria perjudicar els comerços locals (zona de Can Ros). Alhora, es destaca que la plaça Narcís Lunes és un enclavament molt cèntric que actua com a eix de la localitat. Es valora que la plaça estigui ben connectada amb equipaments i serveis (com Can Comamala i l'Ajuntament), reforçant el seu potencial d'ús quotidià.

5. Passatge del Comerç amb carrer del Comerç

- En relació amb **la seguretat i la percepció d'inseguretat**, es proposa convertir el carrer del Comerç en zona de vianants tots els dies, especialment per la seguretat de les criatures de la llar d'infants i del parc.

- En relació amb **el confort i les cures**, es valora negativament la manca d'espais de joc adaptats a persones amb mobilitat reduïda; s'assenyala que l'eliminació d'aquests equipaments s'ha atribuït a usos indeguts. També se suggereix incorporar a la plaça Narcís Lunes una zona amb gespa natural i un sorral tancat per al joc.

6. Escales passatge del Comerç amb parc del Mamut Venux

- En relació amb **la mobilitat i l'accessibilitat**, es denuncia el mal estat de les escales i es proposa crear una rampa suau i adaptada, en forma de L.

- En relació amb **la vitalitat i la diversitat**, s'observa que el parc del Mamut Venux se satura de gent a les tardes, fet que reforça la importància de recondicionar la plaça Narcís Lunes per ampliar alternatives d'estada i joc al centre.

F3. Observació de les escales del passatge del Comerç amb parc del Mamut Venux.

7. Entrada del Centre Cívic Virginia Amposta

- En relació amb **la vitalitat i la diversitat**, s'observa que el parc del Mamut Venux té més afluència de gent i criatures, i s'atribueix en part a la presència del bar i del centre cívic.

- En relació amb **el confort i les cures**, es proposa introduir a la plaça Narcís Lunes desnivells com els del parc del Mamut Venux, que també poden funcionar com a separació respecte del trànsit. Igualment, es valora positivament el paviment de sorra del parc com a element confortable.

F4. Observació de la possible continuïtat del carrer d'Antoni Mampel.

8. Carrer d'Antoni Mampel amb carrer de Mossèn Jacint Verdaguer

- En relació amb **la vitalitat i la diversitat**, s'observa que la "rambla d'Antoni Mampel" és un espai molt concorregut i percebut com a agradable, especialment en horari de tarda i nit, quan esdevé un punt de trobada amb una sensació de frescor. Se suggereix crear una zona d'estada amb arbrat i bancs.

  Quant a la plaça de Narcís Lunes, es destaca la importància que el parc i la plaça siguin espais aptes per a totes les edats, evitant que determinats usos puguin generar molèsties a altres col·lectius.

- En relació amb **la identitat i relació amb l'entorn**, es posa de manifest la voluntat de preservar el Racó dels Gegants, considerat un element simbòlic i identitari per al municipi.

- En relació amb **el confort i les cures**, es proposa adaptar el pipican, incorporant més vegetació i ombra, i també es planteja la possibilitat de reubicar-lo per millorar la convivència d'usos.

  Pel que fa a la qualitat ambiental, es suggereix ampliar els escocells dels arbres de la rambla per afavorir un major desenvolupament vegetal i reforçar la naturalització de l'espai. També es planteja incrementar la diversitat d'arbres i plantes, i es proposa la possibilitat de crear un mur vegetal perimetral amb dues entrades que es puguin tancar durant la nit. Alhora, s'assenyala que la plantació d'arbres nous requereix temps per generar ombra efectiva.

4. Avaluació

En finalitzar la passejada exploratòria, es van recollir dos quaderns d'exploració, que incloïen preguntes per avaluar l'activitat i el perfil de les persones participants.

4.1. Avaluació de l'activitat

La valoració global de l'activitat és positiva. Les persones participants consideren que han pogut expressar la seva opinió amb comoditat i valoren favorablement tant els continguts treballats com el format de la sessió.

Pel que fa a la percepció de diversitat de participants, una resposta la valora com a "Bastant", mentre que l'altra no la respon. En relació amb l'horari, les valoracions són dispars, amb una opinió positiva i una altra menys favorable.

4.2. Avaluació del perfil participant

El perfil de participació correspon a dues persones residents a Sant Vicenç dels Horts, amb arrelament al municipi i vinculació directa amb l'entorn de la plaça. Ambdues es troben en la franja d'edat de 66 a 80 anys. Pel que fa al gènere, hi ha representació tant masculina com femenina. Una de les persones participants indica formar part d'una entitat veïnal del municipi, mentre que l'altra no especifica cap vinculació associativa.

5. Conclusions

La passejada exploratòria ha permès identificar una sèrie de criteris compartits que haurien d'orientar la transformació futura de la plaça Narcís Lunes i els seus entorns. A partir de les aportacions recollides, es defineixen quatre grans línies de treball per al taller de cocreació.

5.1. Naturalitzar i millorar el confort climàtic

Es constata la necessitat de transformar la plaça en un espai més verd i confortable, especialment davant la manca d'ombra i la calor a l'estiu. El disseny hauria d'incorporar més arbrat, diversitat d'espècies, vegetació i materials tous (gespa, sorra).

5.2. Diversificar usos i garantir la convivència

La plaça actualment està fortament vinculada a usos quotidians i a esdeveniments puntuals. Es planteja com a criteri de disseny ampliar les possibilitats d'estada quotidiana i assegurar la convivència entre diferents activitats i franges d'edat.

Això planteja la possibilitat de repensar la ubicació o delimitació d'alguns elements (pista de bàsquet, pipican), per tal de reforçar les zones d'estada amb ombra i bancs, i incorporar jocs accessibles i inclusius.

5.3. Millorar accessos, permeabilitat i connectivitat

La plaça ha de concebre's com a part d'una xarxa d'espais públics connectats. Es detecta la necessitat de millorar la continuïtat amb el parc del Pi Gros i el parc del Mamut Venux, així com la qualitat dels accessos, especialment el túnel sota les vies.

El disseny haurà de prioritzar itineraris accessibles, visibles i segurs, incrementant la permeabilitat i resolent desnivells amb solucions inclusives (com rampes suaus). També caldrà abordar l'equilibri entre la peatonalització i manteniment d'aparcament al centre, buscant solucions mixtes que no perjudiquin el comerç local.

5.4. Reforçar identitat i centralitat

La plaça Narcís Lunes es reconeix com un enclavament cèntric amb potencial per actuar com a eix del municipi. La seva transformació hauria de reforçar aquest paper, integrant la relació amb els equipaments propers i preservant els seus elements identitaris.